

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAÏS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 30 lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială.

Partea oficială.

Cuvântul de deschidere al sinodului diecezan.

Venerat Sinod! Iubiți Frați!

»Hristos a înviat!«

„Adevărat c'a înviat“, este mărturisirea Voastră. Nu este nimeni Venerați Frați, mai chemat decât voi, să mărturisască, că Domnul Isus cu adevărat a înviat. Voi sunteți așezați mărturii autentice a Învierii Domnului, amăsurat cuvintelor Sale dumnezeiești îndreptate Apostolilor săi: „Așa este scris și așa trebuie să pătimească Hristos, și a treia zi să învieze din morți; să se propovăduiască întru numele lui pocăință și iertarea păcatelor în toate neamurile, începând din Ierusalim. *Iar voi sunteți mărturii acestora*“.¹⁾

Așa grăiește Domnul înviat din morți. Și voi, Iubiți Frați, sunteți unii dintre aceste mărturii, în catena nesfrâșită, dela Apostoli până astăzi.

De aceea sufletul meu e mângăiat și plin de bucurie, când, în Joia luminată, Vă văd adunați în jurul meu, care, pentru vreme, sunt așezat în fruntea Voastră, nu după concepția lumii acesteia ci în spiritul cuvântului dumnezeesc: „*Cel ce vrea să fie între voi întâiu să fie vouă slugă, și cel ce vrea să fie mai mare între voi, să fie tuturor slugă*“. Căci nici Domnul n'a venit să i-se slujească Lui, ci ca să slujească și să-și pună sufletul său, izbăvire pentru mulți.

Pentru aceea cu sufletul fericit în zmerenie, ce alt cuvânt V-ași putea îndrepta, fraților mei, în zilele Învierii, decât salutul Domnului din aceste zile de fericire sufletească: „*Pace Vouă*“. Pacea Domnului Isus înviat din morți, carea lumea nu poate să ne-o dea, să se sălășluiască în sufletele Voastre, pe cari El v'a ales din lume. Cu această pace, să se pogoare în inimile Voastre, Impărăția lui Dumnezeu. Căci pacea Lui este fericirea Impărăției lui Dumnezeu, precum ne rugăm: „*pacea ta dă ne-o nouă și toate ni le-ai dat nouă*“.

Așa statorniciți în pacea Domnului să puteți propovădui evanghelia păcii, sufletelor, cari nimic nu insetează mai cu foc, decât această pace. Să puteți întemeia împărăția păcii în tot sufletul. Fie că această pace divină să stăpânească toată ființa noastră acum, când la acest sinod împreună chibzuim căile păcii adevărate, căi de viață adevărată, în numele lui Hristos și pentru Biserica lui sfântă.

Hristos Isus a înviat din morți, ca prin viața sa, să se dea lumii viață. Viață nouă să stăpânească tot sufletul. Această viață trebuie să locuiască din prisosință întru noi. Căci noi suntem chemați să revărsăm din această prisosință a vieții, în sufletele insetate de viață adevărată. „*Eu am venit ca viață*

¹⁾ Luc. XXIV. 46, 48.

să aibă, și din prisosință să aibă", zice Domnul, Păstorul cel bun. Și pentru aceasta sufletul său și-l pune pentru oi. Suprema datorie a chierării noastre de păstori așezați ai Domnului este, să paștem cu grijă turma cuvântătoare și aleasă alui Hristos, nouă încredințată, căutând căile cele mai potrivite și mijloacele cele mai eficace, pentru păstrarea vieții adevărate în suflete.

Dar sunt mulți cari râvnesc aceste suflete. Le râvnesc pe ele dar nu bine, cum zice Apostolul neamurilor. Le râvnesc pe ele nu pentru a le duce la viață, ci pentru a se lăuda întru ele. Se împlinește cuvântul Domnului și despre acești Farisei, cari cutrieră țara pentru a face un proselit și-l fac apoi fiu al gehennei. Nu înfră nici ei întru viață și ar împiedeca și aceste suflete de a intra la viață. Datori suntem să apărăm această turmă, ca buni păstori, împotriva tuturor atacurilor, și față de toate uneltirile și încercările de pervertire și sfâșiere ce vin din orice parte.

Păstori suntem așezați noi. Cine nu înfră pe ușă, este fur și tâlhar, zice Domnul, și acesta nu vine decât să ucidă și să piardă. Datoria noastră este să veghiem, și să vădim, pe oricine ar încerca să piardă turma, pentru că Domnul a venit „ca viață să aibă și din prisosință să aibă”.

Lupta noastră sfântă, este pentru păstrarea căii adevărate și sigure a credinței neprihănite, spre mai multă viață, spre viață din prisosință.

Aceasta este lupta de apărare carea suntem chierăți să o ducem cu toate mijloacele drepte pe față, reamintind cuvântul Domnului: „Păstorul cel bun sufletul său i-și pune pentru oi”.

Dacă noi vom fi gata să aducem și suprema jertfă pentru mântuirea sfintei noastre Biserici, eu am credință tare, că nici unul din cei încredințați nouă nu va pieri. Aceasta, nu încrezuți în puterea noastră, ci întru Acela căruia i-am crezut și-n numele Căruia ducem lupta pentru viața sufletelor noastre.

Când Vă văd, iubiți Frați, pe Voi păstori aleși și luminați, vrednici, prin

credința și știința voastră, de sublimul apostolat, într-o perfectă unitate de simțire, un suflet desăvârșit întru unitatea lui, fericit constat, cu o justificată mândrie, că orice încercare de a ne păgubi turma, va rămânea zădarnică. Puterea noastră este această unitate. Prin aceasta credem a fi părtași măririi lui Dumnezeu: „Mărirea carea mi-ai dat mie le-am dat-o lor, ca toți să fie una precum noi una suntem”.

Ce este unitatea pentru Biserica lui Hristos ne-o arată Domnul, arătându-o ca suprema dovadă a misiunii sale dumnezeiești: „Toți una să fie; ca lumea să creadă că Tu ne-ai trimis”.

Noi credem că suntem în spiritul acestei doctrine a Domnului, când cunoaștem cap al Bisericii noastre și izvor al unității sale pe urmașul căpeteniei Apostolilor; care s'a învrednicit a i-se îndrepta cuvintele: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea”.

Unde este Petru acolo este Hristos, acolo este Biserica lui. Acest adevăr este întărit și de cuvântul sfinților Părinți și a Tradiției lor sfinte dealungul veacurilor. Această unitate a credinței, a simțirii și a doctrinei neprihănite, în falnicul trecut al Bisericii n'a pierdut un singur moment puterea supremei dovezi pentru misiunea dumnezeiască a Bisericii lui Hristos. Prin această unitate dovedim noi apostolia adevăratei credințe.

Sunt convins că legăturile strânse, între turmă și păstor și între păstorii singuri, sunt cea mai mare tărie de unitate, caracteristică Bisericii lui Hristos.

Din acest motiv, mai ales acum, în aceste zile, cred că a fost bine să Vă chier, iubiți Frați, la munca comună, să se evedențieze tot mai mult, perfectă unitate a sufletelor, ca și prin aceasta să arătăm tuturor ce suntem și ce vrem.

Căci azi cu atâta ușurință se fac enunțaiții, nu din partea ori și cui, ci chiar și din partea unor persoane cari poartă grea răspundere pentru tot cuvântul rostit pentru publicitate, cari e-

nunciații nu numai că jicnesc în credința lor neamuri luminate ale apusului și puternici aliați ai țării noastre scumpe, ci rănesc până în adâncul sufletului frați de acelaș sânge, arătând pe față gândul de a desiiința Biserica sufletului lor. Și aceasta nu prin prisosința vieții ci prin mijloace omenești. Acestor încercări zădarnice și adânc păgubitoare pentru pacea sufletească a neamului, vom opune credința tare a sufletelor, întemeiată pe stânca nebiruită a unității Bisericii lui Hristos, având prin aceasta îgăduința infalibilă a Domnului, că: „nici porțile iadului nu o vor birui pe ea”.

Cu aceasta credință și cu acest suflet, în prisosința vieții lui, dorim să slujim neamul și să întărim țara, așa cum au știut să-l slujească în toate zilele vieții lor fiii acestei Biserici, cari cu drag s'au jertfit pentru întregirea țării, scumpe sufletului nostru.

Și pentruca această muncă să aducă roade, cât mai îmbelșugate, vom lua aici hotărâri privitoare la marile principii de călăuzire a Bisericii noastre.

În primul rând trebuie desăvârșită autonomia Bisericii, acăreia statut este chemat să primească forma definitivă în Conciliul Provincial.

Puterea de viață, pentru neam, a Bisericii noastre, luminat s'a manifestat prin școlile sale. Fiind ele o parte a sufletului nostru, ele formează grija aleasă a noastră, și Veneratul Sinod va avea să se pronunțe din nou asupra soartei lor, care și azi este tot atât de nelimppezită, ca și la data sinodului trecut.

Vom chibzui împreună îmbunătățirea administrației prin noua arondare a protopopiatelor.

Situația clerului este supusă desbaterilor Veneratului Sinod; și mai ales soarta preoților deficienți, a văduvelor și a orfanilor, durerea cea mai vie a sufletelor noastre.

Cu gândul curat de a folosi Bisericii și Neamului, Veneratul Cler va căuta să intensifice apostolatul, pentru ca să se potenteze tot mai mult puterea de viață, carea va da roade, tot mai

bogate, și aceste roade să rămână. Sunt multe greutățile vieții, mai ales pentru preoții cu familie, dară aceste greutăți nu este iertat să umbrească, nici un moment, ochiul conștiinței noastre de apostoli.

Munca noastră trebuie să fie încununată de izbândă.

Pentru atingerea acestui scop cel mai puternic mijloc îl avem în presa sănătoasă. Fără aceasta presă, aștăzi, toată zoala noastră ar rămânea, în cea mai mare parte, paralisată prin veninul zilnic al presei vrăjmașe sufletului creștinesc. Pentru aceea vom avea o deosebită grijă de a îmbrățișa cu căldură presa bună, a-o sprijini efectiv, cu tot prilejul binevenit, ca să se poată întemeia tot mai puternică, pentru înflorirea Bisericii și fericirea neamului.

Astfel vom răspunde noi prin muncă necontenită încercărilor, credem absurde, de desființare ale vrăjmașilor credinții noastre. Tuturor încercărilor de astfel, vom opune viața noastră, prisosința vieții noastre.

Aceasta nu se va putea suprima prin negațiune. Viața este lumina. „Intr'ânsul viață era și viața era lumina oamenilor.” Când vor vedea această lumină, când vor simți izvorând viață din apostolatul nostru, se vor convinge despre adevăr.

Acesta să fie răspunsul vostru, tuturor uneltirilor venite din orice parte.

Noi nu dorim luptă, pentrucă știm bine, că neamul nostru de nimic nu are mai mare lipsă, decât de pace.

Toți fiii acestui neam sunt chemați să întemeieze această pace în sufletul lui; în primul rând aceia cari sunt apostolii marilor principii creștinești ale dragostei. Noi știm că este o crimă a pierde și numai un picur de energie prin îndujmăniri fratricide. Pentru aceea nu am făcut altceva până azi decât a ne apăra și aceasta cu multă precauțiune în interesul neamului. Și cred că nu ni-se va lua în nume de rău, dacă ne vom apăra față de orice provocări.

Facem însă apel călduros la toți fiii neamului să-și arete dragostea de neam prin muncă constructivă, desinteresată,

plină de dragoste de frate, iar nu prin învrăjbiți pe tema felului de închinăciune adusă Dumnezeuului dragostei.

Noi dorim să întemeiem pace în tot sufletul. Pentru aceea acest cler ales, luminat cu pregătirea deplină pentru apostolatul său; nici el nu-și va da odihnă oaselor sale până nu va fi asigurată pacea fiecărui suflet încredințat grijei și păstoririi lui.

Și eu rog pe Domnul să ne întâ-

rească pe noi, martori ai adevărului său, și să facă, cu darul Spiritului său celui sfânt, ca să putem împlini misiunea scumpă sufletului nostru, spre care suntem chemați.

„Pace Bisericii tale și poporului tău mântuire dăruiește prin învierea ta, Doamne“.

În numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt deschid Sinodul diecezan.

Actele sinodului diecezan

celebrat în ziua de 12 Aprilie 1923.

(Extract din procesul verbal).

După sosirea protopopilor și delegații clerului, la orele 5 d. m. în seminarul teologic Comisiunea verificatoare, sub prezidiul Reverendisimului Domn Dr. Victor Bojor canonic, face procesul de verificare; — se constată prezența tuturor membrilor îndreptățiți și invitați din partea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan cu excepțiunea celor notați la punct 1. șed. I.

Ședința I.

ținută la 12 Aprilie 1923 în biserica catedrală din Gherla.

1.

La orele 7. a. m. se celebrarează sf. Liturgie solemnă în biserica catedrală pontificând P. S. Domn *Dr. Iuliu Hossu* Episcopul diecezan cu concelebrarea protopopilor și se face invocarea Spiritului sfânt.

După finirea sf. Liturgii Preasfințitul Domn Episcop salută membrii sinodului prin o călduroasă, avântată și părințească cuvântare. După ce face apel la spiritul de jertfă și zelul apostolic al preoțimei în munca sa pastorală, fixează în cadre mari punctele de program ale sinodului. Prin aceste declarând sinodul deschis, invită comisia de verificare să-și prezinte raportul.

Comisiunea verificatoare propune verificarea tuturor delegaților clerului rural; și să fie scuzați următorii, cari împiedecați de a participa au cerut aceasta, adică: 1. Mon. *Petru Birlea* protopop tr. Marei, 2. Mon. *Alexandru Breban* protopop tr. Baia-mare, 3. Mon. *Ioan Anca* protopop tr. Baia-spie, 4. Reverendisimul *Demetriu Coroian* arhidiacon on., protopop tr. Sărăuad, 5. Mon. *Ștefan Anderco* protopop tr. Coseului.

Ad 1.

Se declară de verificați toți cei propuși, iar cei absenți de scuzați.

2.

P. S. S. Domnul Episcop diecezan propune să se trimită telegrame de aderență Pontificelui Roman *Piu al XI-lea* prin Nuntiatuara Apostolică din București, Maiestății Sale Regelui *Ferdinand I.*, Maiestății Sale Reginei *Maria*, Inalt Preasfințitului Domn Mitropolit *Vasile Suciu*.

Ad 2.

Clerul sinodal cu bucurie ia la cunoștință trimiterea următoarelor telegrame:

Maiestății Sale Regele Ferdinand**București.**

Clerul greco catolic al eparhiei de Gherla, întrunit în sinod diecezan, inspirindu-se în munca sa, ce o închină spre fericirea neamului și înflorirea țării, la pilda luminoasă de muncă și de jertfă a Maiestății Voastre, suprem simbol al unității tuturor energiilor acestui neam, roagă Maiestatea Voastră să Vă îndurați preagrațios a primi omagiul sentimentelor de credință neclintită și adâncă loialitate, izvorită din dragostea sufletelor pururea recunoscătoare.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.**Excelsae Nuntiaturae Apostolicae****București.**

Clerus graeco catholicus rumeni ritus dioecesis Gherlensis ad celebrandam synodum dioecesanam congregatus manifestare properat sentimenta suae inconcussae fidelitatis et adhaesionis erga Sanctam Sedem Apostolicam et Cathedram Petri Principis Apostolorum, summaeque venerationis erga Sanctissimum Dominum Summum Pontificem, exoratque Suam Sanctitatem ut laboribus huius Synodi singulisque eius membris Apostolicam benedictionem benignissime impertiri dignaretur.

Iulius Hossu

episcopus Gherlensis seu Armenopolitanus.

Maiestății Sale Regina Maria**București.**

Clerul greco catolic român al diecezei de Gherla, întrunit în sinod depune din inimă recunoscătoare omagiul sentimentelor de credință neclătită și dragoste nefățărută la picioarele Măiestății Voastre, cerând Ceriului ocrotirea, ocrotitoarei destinelor acestui neam.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.**Excelenței Sale Dr. Vasile Suciul
Mitropolit****Blaj.**

Clerul diecezei de Gherla întrunit pentru celebrarea sinodului diecezan, dând expresiunea desăvârșitei unități sufletești, Vă talmăcește prin mine salutul plin de reverință urându-Vă viață îndelungată spre înflorirea bisericii și fericirea neamului.

Episcop Iuliu.

3.

P. S. Sa Domnul Episcop aduce la cunoștința sinodului, cumcă din incidentul sărbătorilor sf. Invieri felicitând în numele său și al clerului diecezan Inalta Casă Domnitoare a primit preagrațioasele răspunsuri: (publicate în Nr. 8—1923 „Curierul Creștin“).

Ad 3.

Răspunsurile preagrațioase se ieau cu bucurie manifestată prin vii aclamații spre cunoștință.

4.

Se propune o comisiune, carea să candideze 4 notari pentru sinod și pe membrii comisiunilor, cari vor avea să studieze obiectele din programul sinodului.

Ad 4.

Se aleg în comisiunea de candidare sub presidiul Reverendisimului Domn Dr. *Petru Fabian*: Reverendisimul *Ilariu Boroș* vicarul episcopal al Maramureșului, Preaon. Domn *Ioan Născuțiu* adm. int. of. vicarial al Rodnei, Reverendisimul *Dioniziu Vaida* arhidiacon on., protopop tr. Bistrița, Mon. *Grațian Flonta* protopop tr. Periceiu, Mon. *Alexandru Pop* protopop tr. Olpretului. După care P. S. Sa Domnul Episcop ridică ședința pentru 5 minute.

5.

După redeschiderea ședinței comisiunea de candidare propune următoarele:

1.)

Notari ai sinodului:

a) On. *Ștefan Buzilă* paroh în Poiana, b) Mon. *Trăian Trufașiu* protopop tr. Bred, c) On. *Mihail Hotea* paroh în Bârsana, d) Cl. Dr. *Titus Malaiu* prof. de teologie.

2.)

Ca membrii în comisiunea administrativă sub presidiul Reverendisimului *Vasile Pordea* canonic: a) Mon. *Grațian Flonta* protopop tr. Periceiului, b) Mon. *Ioan Mureșan* protopop tr. Lujerdului, c) Cl. Dr. *George Bob* profesor de teologie, d) P. On. *Simeon Balea* protopop on. în Săpânța.

3.)

În comisiunea școlară sub presidiul Rdsimului *Grigoriu Pop* canonic: a) Rdsimul *Ioan Hodorean* arhidiacon on., b) Rdsimul *Dioniziu Vaida* arhidiacon on., protopop în Bistrița, c) M. On. *Ioan Pop* protop. Budacului, d) P. On. *Cecil Demian* protop. on., directorul școlii normale de băieți, e) M. On. *Ioan Pop* paroh în Domnin.

4.)

În comisiunea pentru chestia autoimnării și întensificării apostolatului sub presidiul Rdsimului Dr. *Octavian Domide* canonic: a) Rdsimul *Ilariu Boroș* vicarul Marmăției, b) P. On. *Alimpiu Coste* protop. on. în Ceheiu, c) Mon. *Mihail Pop* prot. tr. Noțigului, d) P. On. *Iosif Demian* prot. on. în Firiza, e) Cl. Dr. *Titus Malaiu* prof. de teologie, f) Cl. Dr. *Ioan Pașca* spiritual la seminarul teologic.

5.)

În comisiunea afacerilor financiare sub presidiul Rdsimului Dr. *Victor Bojor* canonic: a) P. On. *Ioan Născuțiu* adm. inf. of. vic. al Rodnei, b) Mon. *Ioan Coste* protop. tr. Gherlei, c) P. On. *Emil Bran* protop. on. Dragomirești, d) Cl. Dr. *George Vidican* profesor de teologie, e) Cl. Dr. *Gregoriu Strimbu* profesor de teologie.

Ad 5.

Sinodul aclamă de aleși pe cei propuși cu unanimitate.

După aceasta P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Dr. *Iuliu Hossu* anunțând începerea ședinței a II-a pentru orele 10^{1/2} a. m., declară ședința lă închisă.

Ședința II.

ținută în sala de desemn a liceului „Petru Maior“.

1.

La ora 11 a. m. cu întonarea imnului „Impărate cereșc“ se începe ședința a II-a. P. S. Sa Domnul Episcop propune să se exprime omagiu de pietate față de frații, cari au eșit din șirul celor vii dela sinodul trecut (1921) în frunte cu Ilustris. Domn prepozit de pie memorie *Ioan c. Georgiu*.

Ad 1.

Membrii sinodali prin ridicare își exprimă sentimentele de pietate omagială.

2.

P. S. Sa. Domnul Episcop espune pe larg munca depusă de Inaltul cor episcopesc cu ocaziunea lucrărilor Senatului Țării la chestiunea cultelor în noua Constituție, relevând faptul că Corul Episcopesc a cerut perfectă egalitate și paritate pentru toate cultele, iar formula întrată în Constituție a fost primită ca impusă de împrejurările în cari ne aflăm, aducând o nouă jertfă pentru binele păcii între frați. Dacă însă acest aranjament î-și va arăta nedesăvârșirea în viață, dupăcum o arată cuvintele în care este cuprins, nimic nu ne împedică de a lucra din toate puterile la desăvârșirea lui.

Ad 2.

Membrii sinodului cu vie satisfacție iau act de zelul arhierilor, cari cu demnitate au știut să apere drepturile Bisericei și prin rostul Reverendisimului Domn *Dioniziu Vaida* mulțumesc P. S. Sale asigurându-și de devotamentul clerului întreg.

3.

La învitarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan Comisiunea însărcinată cu desbarea „*Situației școalelor*“ prin referentul său P. On. *Cecil Damian*, protopop on., directorul școlii normale de băieți, dă citire raportului său, în care după o documentare bazată a dreptului înalienabil, ce compete Bisericei față de educație prin școală și în legătură cu decisele sinoadelor diecezane din 1919 și 1921, își formulează propunerile sale în o serie de puncte bineprecizate. P. S. Sa Domnul Episcop supune chestia discuțiunii.

Ad 3.

După acestea sinodul primește unanim următoarele decisiuni:

1. Biserica are drept a înființa, și susține școli de toată categoria cu caracter public, dela grădinile de copii până la treptele cele mai înalte ale învățământului; de a organiza și conduce aceste școli, de a compune orariul, programa analitică și manualele de lipsă la aceste școli, și de a prescrie regulamentul pentru școlile sale. Prin urmare Biserica voiește să-și susțină școlile sale existente.

2. Biserica e în drept să aibă internate sub conducere proprie.

3. Biserica are dreptul a câștiga și folosi averi și fonduri școlare.

4. Biserica e în drept să aștepte și să primească ajutoare dela stat pentru susținerea școalelor sale.

5. Pentru timpul de tranziție actual în toate școalele disciplina și manifestările vieții școlare au să fie în consonanță cu credința creștină pe lângă asigurarea influenței legitime și intereselor Bisericei gr. cat. române.

6. Se vor aplica în mod proporțional profesori și învățători de religiunea gr.-cat. în deosebi acolo, unde elevii gr.-cat. sunt în număr considerabil și la tot cazul acolo, unde elevii sunt în majoritate greacă-catolică; iar bursele se vor da în mod proporțional și greco-catolicilor.

7. La propunerea regulamentelor disciplinare va avea cuvânt ponderos Înaltul Cor episcopesc gr. cat. și la executarea acelorora vor fi reprezentate și executate autoritățile noastre bisericești mai cu seamă în chestiunile religioase-morale.

8. Nu se va permite folosirea manualelor, cari sunt în contra credinței noastre și se vor lua dispoziții, ca manualele contrare credinței adevărate în special în materie de istorie și științe naturale să fie scoase din uz și înlocuite cu altele corespunzătoare.

9. La examenele diferitelor școli, unde elevii nunt de religiunea gr. cat., vor lua parte comisarii încredințați din partea Episcopului, cari vor semna certificatele și diplomele.

10. Elevii gr. cat. vor fi obligați a cerceta regulat biserica gr. cat. sub conducerea corpului didactic și vor cânta acolo; asemenea vor participa la exercițiile spirituale prescrise și vor primi ss. Taine, putând fi adunați și în Reuniuni pii înființate cu aprobarea Episcopului.

11. Pentru cazul sistării vreunei școli gr. cat. comunitatea bisericească nu va fi îndatorată a suporta greutatea școlară, iar averea școlii va rămâne proprietatea indiscutabilă a comunității bisericești. Edificiul și aranjamentul școlar nu se pot lua în folosință decât cu învoirea prealabilă a Ordinariatului, ținând cont totdeauna de lipsele locale ale bisericii d. e. pentru casă parohială, locuință cantorală. Orice avere ori fundație cu scop școlar va rămâne între orice împrejurări proprietatea bisericii și sub administrație bisericească.

12. Pentru timpul de tranziție a statificării forțate a învățătorilor se vor valida drepturile preotului ca director școlar, ale protopopului și ale Ordinariatului, dându-se în modul obicinuit informațiuni despre acele școli și înaintându-se în acel timp și clasificările școlare Ordinariatului, acceptându-se caracterul stabil confesional al școlilor respective.

13. La cererea Ministerului instrucțiunii preoții în caz de necesitate vor putea prevedea învățământul numai prin dispoziția și pe lângă supraveghierea Episcopului, și cu asigurarea remunerației legale.

14. Propunerea religiunii ca cea mai sigură cetate a creșterii bune va fi cât se poate de intenzivă, fiind religiunea studiul obligator și cel mai de frunte.

15. Cateheții vor fi plătiți la fel ca celelalte puteri didactice, iar preoților din parohii li-se vor asigura remunerații potrivite pentru activitatea catehetică. Forul disciplinar pentru catehet este Ordinariatul.

16. La dispoziția și cu aprobarea Ordinariatului se vor tipări după toate cerințele pedagogiei programe analitice pentru diferite categorii de școli privitor la propunerea religiunii. În consonanță cu aceste programe analitice se vor tipări și manuale de școală după o normă unitară cu celelalte Ordinariate. În seminarul teologic se va propune cât mai estins și pedagogia făcându-se și practică deasă în catehizare.

17. Se va înființa un post de Inspector catehetic cu dotație corespunzătoare dela stat.

18. Se vor lua măsuri pentru complectarea Universităților cu facultatea de teologie catolică.

19. Se vor lua măsuri pentru înființarea unor școli de cantori cu regulament și plan de învățământ aprobat de Ordinariat, așa că venitorii cantori afară de cântări și tipic să mai învețe și cunoștințele necesare pentru o anumită cultură.

4.

Comisiunea pentru „*Autonomia Bisericeii*” prin presidentul său Reverendisimul Domn Dr. *Octavian Domide* canonic, dă citire raportului său. P. S. S. Domnul Episcop pune raportul la discuție. Membrii sinodului fără discuție primesc raportul.

Ad 4.

Decisiunile primite în unanimitate sunt următoarele:

1. Biserica gr. cat. română voiește autonomie deplină în următoarele puncte:

- a) Regularea și dotarea tuturor beneficiilor bisericești.
- b) Lucrările civile și economice bisericești.
- c) Administrarea averilor și fundațiilor bisericești ținând seamă de voința fundatorilor.
- d) Chestiunile școlare.

2. Deprinderea autonomiei se va face prin organul autonom compus din clerici și mireni. Acesta își va întocmi statutele sale având în vedere constituția ierarhică a Bisericeii și legile Țării.

3. Pentru desăvârșirea autonomiei se impune ca necesară convocarea urgentă a Conciliului Provincial.

5.

Comisiunea pentru „*arondarea nouă a protopopiatelor*” prin raportul său Dr. *George Bob* dă citire raportului său, care prin Prezidiu se supune discuției generale.

Ad 5.

1) Fiind arondarea protopopiatelor necesară din motivul greutăților de comunicație și nepotrivirii denumirilor se va face o nouă arondare prin tendința de a egala numărul parohiilor singuraticelor districte și prin stabilirea caracterului de parohii a tuturor filiilor, cari întrunesc condițiile ridicării la rangul de parohie.

2) Arondarea o va duce la îndeplinire Veneratul Ordinariat, care spre acest scop va consulta și pe protopopii interesați.

3) Se interzic cu desăvârșire tot felul de agitațiuni în vederea dobândirii beneficiilor bisericești; pentru contravenienți să se aplice cele mai severe sancțiuni canonice.

P. S. Sa Domnul Episcop anunțând ora 4 p. m. pentru începerea ședinței a III-a, declară această ședință de închisă.

Ședința III.

ținută în sala de desen a liceului „*Petru Maior*”.

1.

I. La ora 4 după masă — la sosirea P. S. Sale Dlui Episcop, membrii sinodului — întonează imnul: „*Împărate Ceresc*” după care P. S. Sa Domnul Episcop declară ședința deschisă. — După citirea apelului nominal al membrilor, P. S. Sa propune alegerea unei comisiuni verificatoare a proceselor verbale ale sinodului.

Ad 1.

Sinodul prin aclamații alege de membrii verificatori pe Revds. *Ioan Hodorean* arhidiacon on., *Clariss. Dr. Iuliu Simon* protopop onorar, *Dr. George Bob* profesor de teol., *Mon. Auxențiu Mureșan* prot. și *Ioan Coste* protopop.

2.

Comisiunea pentru „*Intensificarea Apostolatului*“ prin raportorul său Dr. Titus Malaiu dă citire raportului său, care pus la discuție, sinodul aduce următoarele decisiuni prin unanimitate.

Ad. 2.

1. Preoțimea trebuie să caute apostoli și să îndemne tinerii și talentați să îmbrățișeze cariera preoțească.

2. Se cere clerului tânăr opt clase liceale, bacalaureat și 4 ani de studii la academia de teologie.

3. Preoțimea să se distingă prin viață exemplară, zelul apostolic, blândețea și cumpăt.

4. Preotul să se nizuiească spre un vădit progres prin următoarele mijloace a) rugăciunea, b) viața morală exemplară, c) meditațiunea, d) mărturisirea deasă, e) cercetarea zilnică a S. Sacrament euharistic, f) devoțiune specială față de Preacurata Vergură, g) exerciții spirituale preoțești în cadrele Reuniunii de misiuni sfinte.

5. Se vor lua măsuri pentru înființarea societății „Preoților adoratori“.

6. Preotul își va face deplin datoria în ce privește catehizarea în școli după instrucțiunile sinodale anterioare, iar față de cei neglijenți se vor aplica sancțiuni canonice.

7. Se vor lua măsuri pentru scoaterea unui manual de pedagogie de metodică religioasă, bogat în pilde potrivite pentru instrucția catehetică la singuraticile materii, și se vor traduce cărțile bune de cateheze (S. Augustin, S. Ciril de Ierusalim, S. Ambroziu).

8. Afară de instrucția catehetică se vor folosi și alte mijloace de a ține contact cu turma. Așa în cadrele organizațiilor Mariane, a reuniunilor de temperanță și abținere, (dela beuturi spirtoase), a reuniunilor de citire, a reuniunilor de cântări. Un bun păstor va folosi toate prilejurile, ca să cultive în credincioși virtuțile creștinești.

9. Cultul euharistic, cultul Marian, cultul special al sfinților, indulgențele, bisericile deschise în tot cursul zilei, creierea unei atmosfere familiare, calde în locul rigidității nepretinoase înstăpânite pe bisericile noastre sunt necesare arterii de viață religioasă la noi.

10. Se vor lua măsuri dela centru pentru înființarea în fiecare parohie a următoarelor reuniuni: a) *pentru bărbați*: „Societatea s. Pavel“ având în program intensificarea vieții religioase, câștigarea de cunoștințe generale (casa de citire, bibliotecă), ajutorarea săracilor și înfirmilor; b) *pentru femei*: „Reuniunea sf. altar“ cu menirea de a ține curată sf. biserică, altarul și odăjdiile; c) *pentru bărbați și femei*: „Reuniunea Mariană“ cu statute dela centru; d) *pentru tinerii eșiți din școală în anii pubertății (15—20 ani)* „Reuniune a tinerimei“. În special pentru tinerimea liceană se va institui și o revistă.

11. Se va face păstoria bună a tinerimei universitare, care va forma generația de conducere venitoare a țării, fiind aci pericolul alor multe îndrumări contrare moralității creștine prin atmosfera necreștinească, ce stăpânește catedrele Universităților noastre.

12. Soldaților gr. cat. din casarmă li-se vor da preoți vrednici pentru ca să le poarte grija sufletelor.

13. Toți administratorii de parohii vacante și filii sunt datori să cerceteze baremi odată în săptămână la o zi comună fixă parohiile aceste în scop de a

celebra s. Liturgie, a administra Ss. Taine, a catehiza și a împlini toate lipsele sufletești ale credincioșilor.

14. Se vor observa următoarele principii pentru buna reușită a misiunilor ss. poporali a) preotul, care are în rândul prim îndatorirea de a îngriji bunul mers al pastorației în o parohie, trebuie singur să ceară misiuni ss. poporali pentru parohia sa; b) preotul va expune amănunțit motivul necesității misiunilor; c) după ștatorirea termenului misiunilor poporale se va face o pregătire înainte, cu cel puțin una lună, a credincioșilor pentru asigurarea bunei reușite a aceloră; d) deodată cu ținerea misiunilor se vor întreprinde și următoarele acțiuni, ca bune mijloace pentru apostolat: 1) se vor înființa „Reuniuni parohiale” (ale femeilor, bărbaților etc.); 2) se va înființa societatea Presă bună, iar în legătură cu aceasta se vor câștiga abonamente și colportori; 3) pentru Reuniunea de misiuni se vor câștiga membrii binefăcători; 4) se vor distribui broșuri de propagandă; 5) se vor împărți imprimare cu rugăciuni și icoape sfinte spre amintirea misiunilor sfinte; e) în fine pentru ca fructele misiunii să rămână neșterse, după ținerea acestora în fiecare an se va serba și o aniversară la acelaș termen condusă de preotul local prin o devotațiune specială (Canon către Dl. N. Is. Hr., Paraclis etc.) f) se va întocmi și un Regulament intern al Reuniunii de misiuni variabil după împrejurări, iar rapoartele despre ținerea misiunilor se vor face în baza unui chestionar unitar.

15. Datorința primordială a păstorului este să-și cunoască ale sale, adică pe toți credincioșii parohiei nu numai în scaunul mărturisirei, ci și afară de aceste pe la casele lor. Cercetarea tuturor credincioșilor din parohie trebuie să se facă tot la 2 sau 3 ani odată. În cadrele pastorației individuale se vor realiza următoarele: a) conscripția perfectă a familiilor b) cunoștința despre cei mărturisii și cuminecați pe la ss. Paști, c) stabilirea pietății de casă la fiecare familie (rugăciuni, ținerea sărbătorilor, d) cunoașterea păcatelor obicinuite pe la căminurile singuratecelor familii (înjurături, desfrânare, alcoolism ascuns, etc.), e) aflarea cărților, ziarelor imorale sau fără credință (cărți adventiste, de atacuri la adresa Bisericii, visul Maicii Dlui, vămile văzduhului, epistolia etc.) pe la casele oamenilor, f) instrucțiunea singuraticilor credincioși, cu măsură individuală după trebuințele personale ale fiecăruia (sfințenia vieții familiare, datorințele părinților, soților, copiilor), g) mângâierea celor bolnavi, celor săraci, infirmi, nenorociți. În special la aceste vede creștinul în preotul său pe adevăratul „părinte”, care poartă grijă de turma ce i-s'a încredințat.

16. Dat fiind că și servitorimea are dreptul să fie împărtășită de binecuvântările evanghelice la fel ca ori și care stăpân în baza demnității de om, fiecare preot va avea să întocmească un tablou despre toți servitorii și servitoarele parohiei sale: să stabilească anume câți dintre aceștia cercetează biserica, câți să împărtășesc cu ss. Taine, câți ascultă predica ori instrucția catehetică? în sfârșit, ce îmbunătățiri s'au realizat în fiecare an?

17. Se vor lua măsuri să se adune toți ucenicii de legea noastră în o ligă de patronaj și în cadrele acesteia să li-se facă posibilă educație bazată religios-morală, cu instrucțiune profesională și de cultură generală.

18. Pentru calfe se va face o „asociație a calfelor” cu mijloace ca acestea: exerciții spirituale, instrucțiune religioasă, biblioteci s. a.

19. Se va purta cu deosebită grijă pastorația muncitorimei industriale și a tuturor categoriilor de profesioni de prin orașe cum sunt funcționarii C. F. R., birjarii, hamalii, chelnerii, poștașii ș. a. Rolul Bisericii în îndreptarea problemei muncitorești se poate stabili în punctele următoare: a) se va restabili situația socială cuvenită unui muncitor ca om, creatura lui Dumnezeu, b) preoțimea va predica și muncitorului Evangeliul mântuirii în întregime, c) preoțimea va

preconiza și ajută spre izaândă desproletarizarea muncitorimei după indemnul Pontificalui sociolog Leon XIII. dat în enciclica „Rerum novarum” așa ca muncitorul să poată ajunge în proprietatea unei averi imobile sau moșii și să înceteze pe încetul diferența mare între bogat și sărac, d) biserica va sprijini cu tot efortul tendința de organizarea muncitorimei în asociații sau uniuni de caracter creștin, spalberând toate acuzele nedrepte aduse împotriva concepției sociale-creștine câtă vreme capitalismul nedrept și creștinismul stau față în față ca focul și apa.

20. Se va pune temelia unei organizații diecezane pentru apărarea împotriva propagandei pocăite. Organizația se va înființa dela centru cu mijloace de apostolat individual și permanent. — În legatură cu acestea se vor lua măsuri pentru tipărirea urgentă a S. Scripturi în ediție populară.

21. Se va cultiva conștiința creștinească a maselor din prilejul congreselor euharistice, pelegrinajelor pe la mânăstiri ș. a., fiind aceasta activitate o importantă contribuție la intensificarea apostolatului. Pentru pelegrinajele ss. se vor câștiga indulgențe și dreptul de călătorie liberă pe trenuri, iar preoții vor face întinsă propagandă în interesul participării în număr mare nu numai a poporului, ci și a intelectualilor la aceste deprinderi sfinte.

22. Se vor lua măsuri la locurile competente, ca în Dumineci și Sărbători să se țină închise cărciumele și oficiile publice, iar permisiunea pentru jocuri și petreceri zgomotoase să se dea numai condiționată de învoirea preotului.

3.

Comisiunea pentru *sprijinirea presei sănătoase* — prin raportorul său Dr. *Titus Malaiu* dă cetire raportului, care supus fiind la discuție sinodul cu unanimitate aduce următoarele decisiuni:

Ad 3.

1) Preoțimea este dătoare să sprijinească din convingere presa bună, dându-și deplin seama de importanța ce o are.

2) Toți preoții din dieceza Gherlei vor sprijini societatea de editură „Sf. Unire”, fiind îndatorat fiecare să cumpere câte 10 acțiuni. 3) Fiecare preot să desvoalte o acțiune ferventă, pentru câștigarea de abonamente la ziarele de caracter adevărat creștinesc și să prezinte un tablou de numele și numărul abonaților câștigați. 4) Indemnurile de sprijinire a presei să se facă în biserică în „Zilele de presă” și la atari prilejuri să se facă și colectă în favorul presei bune. — 5) Se va organiza o societate zisă: — „Presa bună”, — care să se estindă pe teritoriul diecezei. 6) Fiecare preot se va nizu să organizeze, câte un serviciu de colportaj, pentru distribuirea gazetelor bune îndată la sosire. 7) Este de dorit ca pentru cariera de redactor să se formeze oameni în străinătate. 8) Se vor lua măsuri ca din „Curierul Creștin” să se creeze o revistă cu rubrici pentru toate specialitățile științelor teologice îngrijită de Comitet de redacție, bine organizate. 9) Este de dorit ca să se facă o literatură frumoasă — în special lucrări dramatice pentru popor și tinerime, cu un caracter religios-moral. 10) Preoțimea la sate și orașe se va nizu să înființeze biblioteci prin biserici — cari să cuprindă toate broșurile de conținut creștinesc, ce formează astăzi literatura noastră bisericască. Conspectul cărților se va întocmi în chip unitar dela centru. În special la alegerea calindarului preotul va fi cu mare grijă din motivul, că astăzi se inundează satele noastre cu tot felul de calindare contrare învățătorei creștinești.

4.

Comisiunea pentru *dotăția clerului, regularea stolelor, situația vă-*

duvelor și a orfanilor, — prin raportorul P. On. *Emil Bran* dă cetire raportului său, care pus fiind la discuție, sinodul cu unanimitate acceptă decisiunile:

Ad. 4.

1) Preoțimea în pretenziunile sale stolare să nu exagereze. 2) Până la ulterioară dispoziție în regularea stolare se va menține statul quo. 3) În caz de scurtare nedreaptă a preotului în pretenziunile sale stolare chestiunea de litigiu se va înainta direct Ordinariatului, care va asculta plângerea fiecărui preot și va afla mijlocul potrivit de rebonificare. 4) Regularea competențelor stolare nu se va face prin comisiuni la fața locului, ci spre acest scop se vor invita la sediul episcopesc din fiecare district protopopul și un delegat al clerului. 5) Pentru încassarea lecticalului și obținerea zilelor de lucru se recomandă preoțimei prudența pastorală. 6) Se vor lua măsuri la locurile competente pentru ridicarea salariilor preoțești în proporție ca leturile funcționarilor de calificare similară.

7) Pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor se vor folosi următoarele surse: a) competențele cuvenite din fondul viduo-orfanal, b) ajutoarele date dela stat.

8) Se vor lua măsuri ca ajutorarea văduvelor și a orfanilor de preot să se poată face și din scăderile de 10% la penzie din salariile date de către stat preoțimei. 9) Se va lansa un apel circular către preoțime și credincioși în scopul unei colecte benevole, la care vor avea să contribuie în locul prim preoții. 10) Este de dorit, ca în conciliul provincial chestiunea atât de arzătoare a văduvelor și a orfanilor de preot să obțină o rezolvire cât mai urgentă și favorabilă în chip unitar pentru întreaga Provincie mitropolitană.

P. S. Sa Domnul Episcop Dr. *Iuliu Hossu* mulțumește tuturor membrilor sinodului pentru interesul și zelul arătat în rezolvirea problemelor atât de grave bisericesti, cari au format obiectul de discuție al sinodului. Esprimă speciale mulțumite Veneratului Capitu în frunte cu merituosul prepozit Ilus. D. *Ioan Ivașco*. Aduce omagii de recunoștință și pietate înaintașilor vrednici ai scaunului Episcopal de Gherla. Accentuiază, că tăria Bisericei noastre și chezășia izbândeii în lupta ce o purtăm este cimentarea legăturilor noastre de dragoste și solidaritate.

Promite cultivarea și în viitor a legăturilor de dragoste dintre păstor și turmă pe calea vizitațiunilor canonice, ce intenționează să le mai facă în teritoriul diecezei. Imploară binecuvântarea Atotputernicului Dumnezeu asupra tuturor celor de față, cât și a celor de departe frați și credincioși, în numele învierii lui Hristos — pe care preoțimea la rândul ei trebuie să-l reînvie în sufletul credincioșilor.

Reverendisimul Domn *Ilariu Boroș* vicarul Maramureșului răspunde înzistând asupra însuflețirii și primenirii sufletești, ce s'a înstăpânit de ziua sinodului pe sufletele fraților preoți la auzul glasului plin de idealism și devotament al Păstorului lor, Care a știut prin fiecare cuvânt și faptă a sa să se impună ca pildă vrednică de admirat și de imitat în lupta neîntreruptă pentru Biserică. Imploară binecuvântarea Ceriului peste munca apostolicească a Păstorului iubit.

De încheiere se aduc mulțumite lui Dumnezeu, prin întonarea imnului „Cuvine-se cu adevărat”.

NUMIRI.

Onoratul *Aurel Mureșan* preot în Sucutard este numit *paroh* al aceleiaș parohii.

Din șed. cons. 24 Aprilie 1923.

Nr. 1923—1923.

Concurs

la parohii.

Parohia *Asugiul de sus* (D. Băseștilor) se curentează cu termenul 15 Iunie a. c. cu susținerea anului de văduvie (expiră la 20 Decembrie 1923).

Din șed. cons. 24 Aprilie 1923.

Nr. 1928.

Parohia *Negrești* (D. Țării Oașului) se curentează cu termenul 31 Maiu a. c. pe lângă susținerea anului de văduvie (expiră la 29 Aprilie 1924).

Din șed. cons. 3 Maiu 1923.

Nr. 2005.

Parohia *Vama* (D. Țării Oașului) se curentează cu termenul 31 Maiu a. c.

Din șed. cons. 3 Maiu 1923. Nr. 1969.

Doritorii de a dobândi vre-unul din aceste beneficii parohiale să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopesc în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Estras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlastic 1921/22; în caz, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat, atestat officios că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Estras autentic din protocolul predicilor de pe anul 1922.

La rugărilor înaintate fără aceste documente nu se va reflecta.

Chiamare la hirotonire.

În ziua de 24 Maiu a. c. se vor face hirotoniri întru hipodiaconi și diacon iar în 27 Pogorîrea Spiritului Sfânt de preot.

Sunt chemați a se prezenta pentru ziua de 21 Maiu a. c. clericii absolvenți *Simeon Domide* și *Vasile Pop* profesor, precum și alți clerici absolvenți cari sunt pregătiți pentru primirea ordurilor sacre.

Vor aduce cu sine următoarele documente: Carte de botez și act despre obligamentul față de armată.

Din șed. cons. 24 Aprilie 1923.

Nr. 1924.

Pretenziunile dela Statul ungar.

Mult Onorații frați protopopi se re-
cearcă a relată fără întârziere și cel mult până la finea lunei curente la ordinul circular de dto 24 Febr. a. c. Nr. 774, dacă ar fi așezăminte, cari au primit donațiuni, burse și fundațiuni, vre-o avere mobilă sau imobilă ce azi se află pe teritoriul Ungariei și ar aparține acestei dieceze.

Din șed. cons. 3 Maiu 1923.

Nr. 1129.

Predicile episcopului Dr. Demetriu c. Radu.

Prin străduința și îngrijirea binecunoscutului și prețuitului scriitor bisericesc Dr. Iacob Radu prelat papal și canonic în Oradea mare, au ieșit de sub tipar 43 predici ale regretatului episcop de fericită pomenire, martirul Neamului Dr. Demetriu c. Radu.

Aceste predici constitue I-ul volum din opera „Viața și operele Episcopului Dr. Demetriu Radu.” Regretatul episcop era un distins orator bisericesc și în acest volum sunt adunate operele activității sale de orator. Vestitorii cuvântului dumnezeesc și prin dâșii poporul credincios va afla mângâiere și creștere sufletească prin cetirea și auzul lor.

Cu toată căldura recomandăm Fraților preoți această carte de predici și prin aceste încuviințăm, ca acolo unde preotul nu ar fi în stare să-o procure din privata-i agonisire, să se poată cumpăra din casa bisericii pe seama bibliotecii parohiale.

Prețul unul exemplar este de 50 Lei + porto și se poate comanda dela Librăria noastră diecezană.

Gherla, la 29 Aprilie 1923.

Nr. 517.

Istoria seminarului român unit din Oradea mare.

de Ioan Georgescu.

Studiul apărut în foiletonul ziarului

Albina în toamnă și iarnă, a ieșit acum și în broșură.

Recomandăm acest studiu pentru procurare pe seama bibliotecilor parohiale; acest studiu care desvălește un trecut de glorie al Bisericii noastre se va putea citi cu mult folos și da o orientare în chestia creșterii clerului tinăr bazată pe învățămintele trecutului. Se poate avea dela Centrala Caselor Naționale Secția Economică, Calea Victoriei 64 (Et. II) București.

Gherla, la 29 Aprilie 1923.

Nr. 1881.

+

Necrolog.

Cu durere vestim Veneratului Cler trecerea la celea vecinice a preoților:

Patriciu Lobonțiu protopop onorar, parohul Silvașului din districtul Sărăuadului, repausat în 14 Aprilie a. c., în anul 76 al vieții și 52 al preoției sale.

Ioan Paul paroh în Letca (D. Ciocmanului), repausat în 17 Aprilie a. c. în anul 72 al vieții și 43 al preoției sale.

Atanaziu Demian arhidiacon onorar, asesor consistorial și parohul Negreștilor (D. Țării Oașului), repausat în 29 Aprilie a. c. în anul 78 al vieții și 49 al preoției sale.

Onorat Frațiiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru vecinica odihnă a adormiților în Hristos Frați.

Nr. 1861, 1938, 1875.

CONCURS

pentru posturi de învățător.

Postul de cantor-învățător din *Grai-dorolți* (D. Eriului) se curentează cu retribuțiunea: cvartir în natură și grădină de un cubul, uzufructul alor 22 jugh. pământ și 4 drepturi în pășunea comunală, lecticalul cantoral, precum și stolele cantonale; salariul învățătoresc dela stat.

Nr. 1733.

Postul de învățător I. dela școala din *Gherța mică* (D. Turțului) cu retribuțiunea: 314 Lei din repartitie, cvartir cu două camere, bucătărie, etc., supereificatele necesare și ogradă de 1 cubul; restul salariului întregire dela stat.

Nr. 1916.

Termenul concursului se fixează cu 31 Maiu 1923.

Petițiile împreună cu extrasul matricular de botez, diploma de învățător, atestatul de serviciu și moralitate să se înainteze senatului școlastic. Acesta făcând alegerea, va înainta aci toate actele prin protopopul districtual. În toate locurile unde e de lipsă transcrierea ajutorului de stat, să se înainteze încă: atestatul de competență comunală, tabela de calificare a învățătorilor petiționari, libelele de plată a învățătorului ales, și petiția senatului școlastic pentru transcrierea ajutorului de stat. Protopopul districtual să ne raporteze tot atunci, că învățătorul de mai înainte în ce zi și din ce cauză și-a părăsit postul, că ajutorul de stat până când l-a ridicat, și că învățătorul nou ales în care zi și-a ocupat postul.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

În Bibliotecă Diecezană

se află toate cărțile liturgice compactate în legătură de lux, ori la dorință crudo. Toate înprimitele, pentru oficiile parohiale, precum rațiuni, matricule, blanchete de estras, tipărituri periodice, etc.

Avem în depozit opuri ale oratorilor bisericesti, cărți de rugăciuni din ediție proprie (Conducătorul tinerimei școlare) și streină. Cărți trebuincioase și neapărat de lipsă întru conducerea corectă și pomptă ale oficiilor parohiale și protopopești (Conciliile provinciale, Administrația bisericască de *I. Gențiu*).

Noutăți literare, cărți de școală, revizite de serie; asortiment foarte bogat.

Comandele pe cale postală le executăm prompt și cu reînțoarcerea postel.